

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 2 K 1 óra 2-50 K
1 évre 24 K 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon: 208.

Felölös szerkesztő: Hajós József.

Legsürgősebb teendőink.

Befejező.

Induljon meg lázasan a földmivelő osztály gazdasági alapon való szervezése minden községben. Ez a szervezkedés ne történjék felekezeti alapon, hanem legyen az merőben társadalmi szervezkedés. A gazdasági alapon létrejött egyesületünk azután kapcsolódjanak bels első sorban a vármegyei gazdasági egyesületbe, s később valamelyik országos Központba, hogy így állami támogatásban részesülve, céljukat annál biztosabban elérhessék. Hogy melyik országos Központba kapcsolódjunk, egyelőre e kérdésben ne mondjuk ki a döntő szót. Ez évi május-hóban a Budapesteni gyűlésző kigazdák, a: magyarországi Kisbirtokosok Országos Szövetségéhez és a: Függelenségi 48-as Gazdapárthoz csatlakoztak, mert szerintük az „orsz. magyar Gazdasági Egyesület” és a „Gazdaszövetség” nem véd meg kellően a kisgazda érdekeit. Részben igazuk van. Az orsz. magyar Gazdasági Egyesület ugyanis kimondottan csak a nagybirtokosok érdekeit szolgálja, a nép szociális érdekeiről tudni sem akar.

A „magyar Gazdaszövetség” pedig — a mely a kigazdák érdekeit is képviselni óhajja — azért vesztette el a kigazdák bizalmát, mert elzárkózik attól, hogy a kigazdák vezetőit a szövetség közvetlen vezetésébe bevenné. Viszont a: Kisbirtokosok Szövetsége” sem az a szervezet, a mely az összes földmivelő nép érdekeit képviselni képes lenne. Ez a: Kisbirtokosok Szövetsége, ugyanis nem is a földmiveléssel foglalkozó nép érdekeiről, hanem inkább csak a: kisbirtokos osztály érdekeit ért alakult, s így a földmivelő nép nagy tömegével nem törődik. Nekünk pedig egy olyan országos Központra van szükségünk, a mely egyedül és kimondottan csak a földmivelő nép érdekeit akarja képviselni és biztosítani. A mint a szervezkedés országos jellegű lesz, a Központ azonnal ki fog alakulni és ez az alulról induló

Egyes szám ára 8 fillér.

Napközi otthonok.

Gróf Károlyi Józsefné Öméltsága védnöksége alatt álló napközi otthonok előkészítő munkálatai szépen haladnak előre. Az élelmezés kérdése mely legtöbb gondot okozott, Kerekes főjegyző ur szakértő és buzgó fáradozásai folytán megoldást nyert. Lesz kellő mennyiségű nyers élelmiszer mely arányosan felosztva az egyes otthonokban lesz a gazdasági felügyelő hölgy intézkedései szerint feldolgozva és a kicsinyeknek kiosztva.

Az otthonokban közel ezer gyermek egész napi élelmezéséről, tisztántartásáról és helyly foglalkoztatásáról van szó, így, hogy a szülők nem-csak a jó munkálatokat kintáló nyári időt használhatják fel nyugodtan, hogy a túl nyomorúságai ellen eleve védekezzenek, hanem tisztá, jóláplált és gondos szeretettel nevelt gyermeket kapnak vissza az otthonok kedves kötelékéből.

A reggeltől estig való feltöltés nemcsak a kislányok, hanem a férfiak lelkes tanító órái és védőnői vállalták, sőt az árva-kezelő intézetek is részt vesznek a szép áldozatos munkában.

Nagy gond volt arra, hogy a legszegényebb és érdemes szülők gyermekei részesüljenek az otthonok áldásaiban; mivel sajnos minden nyomorúság megszüntetésére kevés az anyagi erőnk. E szegény családok ösz seirásában a Hadigondozó Hivatal, a Jótékony Nőgyulek és Csecsemővédő-Egylet pontosan vezetett nyilvántartási könyvei voltak irányadók, valamint a menhelyi gyermekek klmutatása.

A házról háza való gyűjtés be lett szüntetve; ezután kérjünk azonban mindazokat a jó lelkeket, kik ezen áldásos célra még nem rótták le a rászánt adományait, hogy azokat akár készpénzben akár élelmickekben, ruhák, játékok vagy bármely egyéb tárgyak alakjában a főispáni hivatalba juttatni kegyeskedjenek. Különösen nagy szükségesség lenne használt vagy új törölt ruhákra, töröltközkre.

Ezúton felhívjuk az öllátásra szoruló gyermekek szüleit, hogy a tájékoztató értekezleten folyó hó 17-én — hétfőn — délután 6 órakor a vármegyei ház nagytermében okvellen megjelenjenek.

Gyujtogatási rendszer Perkatán.

5 hét alatt az 5-ik tüzetetről kell beszámolnunk. A mult vasárnapi tüzzel kapcsolatban jeleztük, hogy félni lehet az újabb tüztől s ime most vasárnap reggel fél 9 órakor kis mise alatt újabb kongattak, szólt a tüzijelő-kürt, hogy Badi János háboruban vakká lett katona háza ég, melyet egy hónappal előbb a hadigondozó utján jutányos áron vett György Teréz Grófnőtől. A rosszakaratu gyujtogatás a grófi urolalom ellen látszik irányulni, jöllehet kevés megyebeli mágnás család van, mely oly sok százézer koronás kegyes alapítványt tett volna zárdára, iskolára, templomépítésre; oly sok szegényt segélyezett volna, mint épen György Teréz grófnő.

Nem gondolja meg a gonosz gyujtogató, hogy mennyi jótéteménytől foszthatja így meg a közösséget s hogy az ily szelben mint most vasárnap is volt a közösség lakosok nagy részét koldusbolra juttathatná. Mivel máris süttognak újabb áldozatokról a gyakorlati tetteiket miatt az Eljáróság katonai ottalmat kérhetne s statáriális eljárással felszabadíthatná a jobbérzésű közösségi lakoságot az állandó rettegéstől.

Néhány százezer zsidó.

Az „Egyenlőség” egyik cikkében így dicsekszik:

„Mert több esett el a zsidó katonákból, mint a keresztény katonákból”, meg hogy „néhány százezer zsidó holtan bukkott le a Doberdó szikláiról, vagy az ordályi hegylek gerincéről”.

Ennél a vakmerő százezerrel állapodjunk meg már jól értjük meg, nem a Doberdó-kávéházról és nem is a láncok-reakciók bérceiről van szó, hanem valósággal elesett „néhány százezer zsidóról” — a zsidó heilap szerint.

Amde ekkor kérdezzük, kik tolonganak a börtön, kik szoronganak a központokban, melyek némelyikében ezer tisztviselő dolgozik, kik ülnek a bankokban és irodákban, korházakban és pulok mögött, ha néhány százezeren eleset a

zsidók közül? Mert méltóztatnak tudni, hogy az 1910-iki népszámlálási adatok szerint hány férfi zsidó volt 20 és 60 év között? Ime a számok:

20-30 év között	71.601
30-40	60.818
40-50	51.721
50-60	18.000

Összesen: 202.140

Ha tehát a zsidó csecsemők nem harcoltak és a nők is, megaggasztások is nem ragadtak önfeláldozó lelkesedésükben fegyvert akkor, ha néhány százezer zsidó esett volna el: csupa a harcra élesei és már feltámadt zsidó volna a bankokban, a központokban, az irodákban. A valóság tehát az, hogy éppen mert igaz, hogy „mentül hátráb kerülünk a fronttól, annál több ott a zsidó” ez így még ott a fele százalékos se lehet számítani az általános eselési percentből, mindössze néhány ezer és nem százezer lehet az esesett zsidók száma. Ezeknek hősiességét és vérért mi is megbecsüljük.

II. IREK.

— A budapesti Egyetem által megjutalmazott szerzők. A budapesti kir. magyar tudományegyetem hittudományi kara f. évi jun. 1-én tartott ülésében a Horváth-alapítványból 1915-17-ig megjelent művek szerzőit jutalmazta 600-600 koronával. Az öt jutalmazott szerző közül három kiemelésének különösen örvendünk, mert városunkban egykori tevékeny szereplésükkel most is közéletben állnak. Ezek a szerzők és műveik: **Magdica Gáspár**, Tanulmányok a jogtudományok köréből. Székesfehérvár. 1916. **Dr. Platz Bonifác** Apologiai vázlatok az igazság körül. Budapest, 1915 — **Dr. Vass József** Magyarok vigasztalása. Budapest, 1916.

— **Közgyűlés.** A Székesfehérvári Zenekezdők Egyesülete folyó évi június hó 16-án délelőtt 11 órákor, határozatképesség esetén fél 12 órákor a zeneiskola helyiségében (Ferencz József-tér 10. sz.) Rendes közgyűlést tartja.

— **A halott hősök lelki ádveért.** Özv. vincelavai Vincz Gyuláné mármrosszigeti urnó az ottani székesegyházban egy jószág és kegyeletteljes alapítványt tett, mely szerint minden év május 8-án, a gorlicei áltörés napján, ünnepies gyászmise tartandó a háboruban hősi halált halt katonák lelki ádveért.

— **A VIII. hadikölcsön.** A nyolcadik hadikölcsön nyilvános aláírása — hir szerint — június 12-től július 11-ig tart. Az aláírási felhívás kedden kerül nyilvánosságra. Pénzügyi körökben elterjedt hírek szerint az 5 és fől százalékos járadék kölcsön kibocsátási árfolyama 91 korona 50, illetve 91 korona 70 fillér lesz és kiadnak ötven koronás címleteket is.

— **Halálozás.** Walper Dezső nyerg. jegyző, urad. segédszázados katonaságnál szerzett súlyos betegségében folyó hó 8-án meghalt. Temetése a Rákóczy-utcai gyűszűházba folyó hó 10-én délután 5 órákor volt a Feltámadási temetőben.

— **A bicsekai csendőrség** már hosszabb idő óta kutatja, hogy ki lehet az a tolvaj, aki a Széi-utcában már 3 év óta állandóan dézsálja az éléskamrákat, fogyasztja a baromfiállományt, összeszedi a padlásokon száradó ruhákat, elviszi a házi nyulakat, rekvirálja a gabonát, babot, zsirt stb., végül a szekrények pénzesfiókjait sem kíméli. A kutatásnak eredménye lett, mert e hó 7-én a csendőrség — mint ök mondják, szimatjuknak engedve — megjelentek Rácz Andrásné kofasszony házában, aki a lopási körzet középpontján lakott és a kire legutóbban gyanakodtak és házkutatást tartottak. Az eredmény meglepő volt. Előkerült mindazonból a dolgokból, amik az utóbbi években a környéken elvesztek. Vallatáskor kiált, hogy nem 6 lopta, hanem egy fiatalkora a bűnös, ő csak orgazda és felbújtó volt, mi több, a nyomozáskor kiált, hogy a tolvaj orgazdájától, feltörvén annak lakását és szekrényét, 100 koronát ellopott. Okéval azt mondja, hogy Ráczné keveset fizetett neki a szállított holmikért. Erdekes, eddig mindig kiált, hogy fiatalkora rendszerint csak egy lopha van felbújtója és orgazdája. Az ilyeneket szigorubbant kellene megbüntetni.

— **Panaszos levél.** Kaptuk a következő levelet: A város vízben szükölködik, de a vasuti pályaudvaron teljes átmérőben folyik a víz, mert hónapok óta nem zárható a vicsapok. Naponta rengeteg víz, pazarlódik így az úfel, de nem a mai széningség világában, mikor hasznosabb célokra is lehetne azt felhasználni. Helyi szabályrendelet szerint automatikus szelepes csap használható csak. Hát az ellenőrzés? Ilyen vízpcséköket csak a DV engedhet meg magának a közönség rovására.

— **Megszüntetett kórház.** Bicskei község arra való tekintettel, hogy ősszel a létesítendő polgári iskolának a most nélkülözhető tantermek és lakások szükségessé lesznek, az országos Vöröskereszt vezetését arra kérte, hogy a bicsekai kórházat oszlassa fel. A központi vezetés megítányolva a község kérelmét, a kórházat július hó 1-én megszünteti, ugyanakkor teljes elismerését fejezi ki a község eljárásának, hogy a háboru kezdetétől állandóan 100-120 katonát tartott kitűnő ápolásban, ami különösen a kórház parancsnokának, dr. Harimann József községi orvos és az önkéntes ápolónéknak érdeme, kik bizony igen sokat dolgoztak a jó ügy érdekében, különösen eleinte a súlyos sebesültek köztözésével.

— **Öket megnyugtatólag érinti a hir, mert a doktort különben is nagy elfoglaltsága igen kimerítette, az ápolónók pedig szintén örülnek, hogy a háboru áldozatai már annyira csökkentek, hogy nekik sem kell naponta a kórházban tölteniük félnapot. Tálán a drágaságot is csökkenti a kórház megszűnése, mert 100 katonának a piacról való állandó élelmezése szintén hatással van az árakra, ilyen kis helyen, mint Bicske.**

— **Lelejtették a vonatról.** Megdöbbentő szerencsétlenség történt ismét a robogó vonaton: Strobl Lőrinc székesfehérvári lakos-kala? Lőrinc Kápolnásnyék és Pettend között vasárnap este Budapest felé haladó vonatról — valószínűleg katonának — lelejtették. A kalauz a vonat kerekei alá esett s a vonat halálra gázolta.

— **Tettenért libatolvaj.** Nyári Ferencné csóri lakos az éjszaka folyamán libát akart lopni Kovács Ferenc Palotai utca 24. sz. a. lakostól; tettenérték s átadták a rendőrségnek. Az eljárás megindult ellene.

— **Közhűgés ellen** kitűnően bevált háziszer a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly király-téri gyógyszerárában. — **Téglében** adandó szerekhez téglényhiány miatt a tégléket tessék magukkal hozni.

A cipő- és cipőjavítási utalványok kiszolgáltatása.

(A 31.863/1918 sz. kereskedelmiügyi miniszteri rendelet alapján kiadott 0002/918 sz. tanácshatározat végrehajtása.)

A cipő és cipőjavítási utalványok kiállításának célja, hogy a rendelkezésre jutó csekély cipő és borkészletek azoknak jussanak akiknek arra föltétlenül szükségük van.

A miniszteri rendelet 12 §-a értelmében csak anyai utalvány állítható ki, ahányra a város területén rendelkezésre álló bór és cipőkészletek fedezetét nyújtanak, tehát a kiállítható utalványok számát nem az utalvány kiállító hatóság (Cipőhivatal), hanem a városnak rendelkezésére bocsátott bór és cipőmennyiség szabja meg.

A föntiekre való tekintettel csak azok kérjenek cipőre vagy cipőjavításra utalványt akiknek elvárhatóan szükségük van. A kórház jogosságát ellenőriz-

zuk.

— **Cipőutalvány** szükséges akár új, akár ócska cipő vásárlásához.

Cipőjavítási utalvány szükséges lényeges cipőjavításhoz (sarok, talp és sarok, borítás, és orborítás (kaplizás)).

Aki cipőt akar vásárolni, vagy cipőjén lényeges javítást akar végeztetni, az utalványra való igényét a cipőhivatalban (Károly Király-tér 4.) bejelenteni és az igénybejelentést ugyanott aláírja.

Az utalványt, ha nem valamely kereskedő vagy iparos nevére állították ki, a város területén bármely kereskedő, vagy iparos — amennyiben megfelelő készlete van — köteles beváltani. Az utalványt csak a cipő átvételénél szabad adni, a cipő vagy javítás megrendelésénél csak be kell mutatni.

A cipő- és cipőjavítási utalványok kiállításáért fizetendő illetékek a következők:

1. Mérték utáni megrendelésre felöltöttek készülő lábbeli után páronként 2 korona.

2. Mérték utáni megrendelésre gyermekek készülő lábbeli után páronként 1 korona.

3. Felöltöttek szánt kész cipő után páronként 1 korona.
4. Gyermekeknek való kész cipő után páronként 50 fillér.
5. Mindenféle cipőjavítási utalványért 50 fillér.
Az illeték utalvány ellenében a cipőhivatalban fizetendő.
A város tanácsa.

Az érdekeltek figyelmébe.

Mint hogy a kimerhető készletünk ezidőszert kifogyott, a fogyasztók részére a további pálinkakidást megszüntetjük. Tagjainkat pedig arra kérjük, hogy járandóságairól az utalványt szerdán és szombaton délelőtt sziveskedjenek kiváltani, a pálinkát pedig ugyanzen napok délutánján vitesék el.

A Székesfehérvári Központi Szeszjőző Szövetkezet.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetésekkért 10 szög 1-50 kor., azontul minden szögért 10 fillér fizetendő.

Egy tanuló felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-tér 1. sz.

Uj diványt, használt ablakok eladó. Sütő-utca 8. Ugyanott töltsének való föld ingyen elviható.

Szép helyen egy kisebb ház telek eladó. Tudakozódni: Zrínyi-utca 14.

Kempis Tamás világhírű könyvecskéje kapható Horváthné és Rónáné papirkereskedésében. Ugyanott kapható Szalézi sz. Ferenc Philothé-ja.

Muzánta-színház

Hétfőn és kedden, június 10 és 11-én:
Asta Nielsen idei II. filmje!
ÉSZAK LEÁNYA.
Vigjáték 4 felvonásban.
UTSZÉLI RÓZSA.
Dráma 4 felvonásban.
Előadások: 7 és 9 órákor.
Rendes helyárak.

Apolló-színház.

Hétfőn és kedden, június 10 és 11-én:
Phantomas sorozat attrakciója
A 7-es számú szoba.
Titokzatos detektívdráma 4 felv.
Főszereplők:
Hanny Welse és Erich Kaiser Fritze.
Előadások: 7 és 9 órákor.
Rendes helyárak.